

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG

Sosial-, helse- og barnevernavdelingen

Saksbehandler: Jorunn Bjerkan
Jan-Magne Sagaard

Deres ref.: 200401570
Vår ref.: 2004/4686

Vår dato: 01.11.2004
Arkivnr: 720

Sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep

0030 OSLO

NOU 2004:13: En ny arbeids- og velferdsforvaltning - høringsuttalelse

Arbeids- og sosialdepartementet	
Saksnr.: 200400403	Dok.nr.: 152
Arkivkode: 416.9	Dato: 08.11.04
Avd.: SAP	
U.off.:	

Fylkesmannen viser til Sosialdepartementets brev av 08.07.04.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag støtter arbeidslinjen og er enig i utvalgets anbefaling om ny statlig organisering. Fylkesmannen er videre enig i at kommunene fortsatt skal ha ansvaret for å yte grunnleggende sosiale tjenester til de brukere som ikke er i stand til å nyttiggjøre seg arbeid eller utdanning.

Fylkesmannen vil imidlertid peke på en del problemstillinger som Sosialdepartementet forutsettes å ta hensyn til i den videre behandlingen:

Likhet og likeverdighet:

En fullstatlig organisering av sosialtjenesten vil langt på vei imøtekomme krav om likhet og likeverdighet på landsbasis. Av hensyn til kommunalt engasjement, vil en organisering av de grunnleggende sosiale tjenestene i brukerens nærhet likevel være en klar fordel.

En slik organisering har imidlertid en del svakheter; - Dagens brukere av sosiale tjenester er en lite ensartet gruppe. En fremtidig statlig etat for arbeid og inntekt vil fange opp en del av de brukerne som både ønsker og evner å komme seg ut av en situasjon basert på passivt mottak av sosialstønad.

Det vil imidlertid fortsatt finnes noen som ikke er, eller noen gang vil være, i stand til å stå i vanlig arbeid. Denne "nye" gruppen brukere må, særlig med tanke på de intensjoner som ligger bak arbeidslinjen, forventes å være marginal.

Det er etter Fylkesmannens vurdering en reell fare for ytterligere stigmatisering av brukerne i denne gruppen all den tid menneskeverd kan oppfattes å være så nært knyttet til arbeidsevnen. Det er å håpe at den enkelte brukers selvfølelse, trygghet og egenverd ivaretas også i en ny organisering basert på utvalgets anbefaling.

Kompetanse:

En ny organisering kan lede til en sosialtjeneste preget av passivitet og statisk arbeid i og med at de ansattes motivasjon og engasjement endrer seg. De brukerne som fortsatt skal forholde seg til det kommunale hjelpeapparat vil lett kunne bli oppfattet som "håpløse" tilfeller. Fylkesmannen er av den oppfatning at kompetansebehovet i sosialtjenesten i så fall må vurderes nøye. Rekrutteringen til det sosialfaglige arbeidet må styrkes og ressurstilgangen forbedres da brukergruppen som helhet vil bli mer ressurs svak og utfordrende enn dagens brukergruppe.

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon: 74168000	e-postmottak: postmottak@fmnt.no
7734 Steinkjer	Statens hus Strandveien 38	Telefax: 74168053	Hjemmeside: www.fylkesmannen.no/nt

Klageadgang og tilsyn:

Det foreslås at Trygderetten skal være klage- og ankeinstans for de statlige ordningene. Utvalget beskriver dette som en "enkel" mulighet dersom en statlig organisasjonsform velges. Fylkesmannen er i dag klageinstans i forhold til vedtak etter sosialtjenesteloven. Det vil være naturlig at Fylkesmannen fortsatt skal ha denne oppgaven dersom ansvaret for de grunnleggende sosiale ytelser i fremtiden skal ligge hos kommunen. Fylkesmannen vil be om at sentrale myndigheter vurderer hensiktsmessigheten av å ha to klageinstanser. I denne vurderingen må det blant annet tas høyde for om Trygderetten har den sosialfaglige kompetanse som er nødvendig for å kunne behandle klagesaker på en rettssikkerhetsmessig forsvarlig måte.

Fylkesmannen har videre tilsyn med kommunal tjenesteytelse etter kapittel 4, 4A, 6 og 7 i samme lov. Per i dag har Fylkesmannen ingen anledning til å føre tilsyn med kapittel 5 som omhandler økonomisk stønad. Kontroll med utbetaling av stønad kan derfor kun ivaretas gjennom klagesaksbehandling, en form for kontroll som er fragmentert og til dels tilfeldig.

En effektiv arbeids- og velferdsforvaltning forankret i den individuelle rettssikkerhet krever en kompetent klage- og tilsynsinstans. Instansen må inneha den nødvendige juridiske og faglige kompetanse. En slik kompetanse finnes i dag ved fylkesmannsembetene. Fylkesmannen er av den oppfatning at embetene i større grad kan ivareta tilsyn og klagesaksbehandling for en helhetlig etat enn de øvrige etater kan ivareta embetenes tilsvarende rolle. Den sosialfaglige kompetansen ved embetene inkluderer blant annet forhold som tradisjonelt hører inn under Aetat og trygdeetat.

Lokale forhold:

Flere av landets kommuner har deltatt i samarbeidsprosjektet "Arbeid i Sikte". Målsettingen var å gjøre arbeid til et naturlig førstevalg, sette fokus på brukervennlighet og tilrettelegging, samt avklare hvilke effekter felles tjenester og forenklet ytelsesforvaltning gir for de ulike brukergrupper innen Aetat, trygdeetat og sosialetat.

Verdal kommune har deltatt i prosjektet og hadde etter ett års drift vurdert i overkant av 100 personer. Fra 01.01.04 ble forsøket i Verdal utvidet til å omfatte en fullstendig sammenslåing og samlokalisering av de tre etatene. Den nye organisasjonen heter "Arbeid og Velferd" og gjenspeiler den samorganisering som drøftes i nærværende innstilling; - Flere i arbeid og færre på trygd.

Forsøket i Verdal viser at majoriteten av brukerne rekrutteres fra den tradisjonelle sosialtjenesten. En ny organisering krever derfor at god sosialfaglig kompetanse er sikret.

Erfaringer fra Verdal viser at kravet til bredde i en felles førstelinjetjeneste blir for stort slik at brukerne ikke får det tilbudet de forventer. Verdal har tatt disse erfaringene på alvor og har gjennomført endringer med sikte på å få til en mer effektiv slusing av brukere som kun har behov for "enkle" tjenester. Generelt sett er det å håpe at organisatoriske grep og samordning over tid vil føre til en god faglig kvalitet for alle i det felles møtepunktet.

Fylker med innbyggerfattige kommuner vil ofte nyte godt av interkommunalt samarbeid. Få

kompetente ansatte og knappe ressurser tilsier samarbeid på tvers av kommunegrensene. Nord-Trøndelag har flere kommuner med færre enn 1000 innbyggere og de fleste kommunene er involvert i interkommunalt samarbeid på ulike områder. Dette gjelder spesielt i Namdalsregionen nord i fylket hvor samarbeidet anses som nødvendig for å møte de utfordringer som dukker opp blant annet innen sosial- og helseområdet. Innherred samkommune, bestående av Levanger og Verdal, er et prosjekt med sterkere samarbeid uten full sammenslåing sør i fylket.

Erfaringer fra interkommunalt samarbeid i Nord-Trøndelag viser at interkommunalt samarbeid på langt nær er uproblematisk, eksempelvis kan vaktsamarbeid over store avstander være krevende for ansatte og brukere. Alt i alt er imidlertid gevinstene med samarbeid på ulike nivå så store at stadig flere områder organiseres utover de tradisjonelle lokale grenser.

Konklusjon:

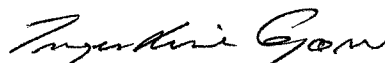
Fylkesmannen støtter arbeidslinjen og er i all hovedsak enig i foreslått fremtidig organisasjonsmodell.

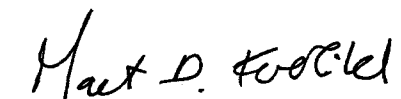
Fylkesmannen forutsetter at ressurstilgangen til det kommunale sosiale hjelpeapparat opprettholdes og eventuelt høynes for å møte de utfordringer som en mer ressurs svak brukergruppe gir.

Det forutsettes videre at tilsyns- og klagemyndighet vurderes i forhold til fylkesmanns-embetenes nåværende rolle og helhetlige kompetanse.

—
Fylkesmannen har for øvrig ingen kommentarer til utvalgets innstilling.

Med hilsen

Inger Lise Gjerv
fylkesmann

Marit Dypdal Kverkild

Høringen oversendes elektronisk